СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXX. Число 296. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 21. грудня, 1922.

VOL. XXX. No. 296. Jersey City, N. J., Thursday, December 21, 1922. THREE CENTS

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ! Прийміть сейчас участь в боротьбі проти польського наїзду у Східній Галичині, жертвами на Фонд Негайної Допомоги!

УМОВИ БАНКИРСЬКОЇ ДОПОМОГИ НІМЕЧЧИНІ

НЬЮ ЙОРК, 19. грудня. — Томас В. Ламонт, один з визначних членів банкирської американської фірми Дж. П. Морган і Сп., котра грає визначну ролю в проектованих планах ратування Німеччини перед фінансовою руїною, видав публичну заяву про умови, на яких Німеччина зможе таку поміч дістати.

Наперед Ламонт заявляє, що Американці не мають охоти купувати німецькі бонди (давати Німеччині позинку) на сплату німецьких военних відшкодовань. Америка може дати Німеччині лишень таку позичку, яка помогадби Німеччині перебратися через найгірші часи. Чутки про те, що якась американська фірма хоче позичити Німеччині півтора мілірда долярів є неправдою. Навіть та позичка, яку американські банки готові дати Німеччині, може бути уділена лишень тоді, коли Німеччина полагодить в якийсь спосіб з Францією свої непорозуміння щодо военних відшкодовань.

СПРАВА ДЕБАТИ НАД КОРАБЕЛЬНИМ ЗАКОНОМ НЕ ВИРІШЕНА

ВАШИНГТОН, 19. грудня. — Боротьба межи прихильниками дебатования наперед проект допомоги для фармерів та прихильниками дебатования наперед питання допомоги для корабельних фірм ще не покінчена. Як сили тепер стоять в сенаті ціла справа буде вирішена після того, куда похиляться 9 сенаторів, котрі досі ще не зазначили свого становища. Голосование в тій справі має бути завтра.

КРОВАВІ ВИБОРЧІ ЗАВОРУШЕННЯ В МЕКСИКУ

МЕКСИКО, 19. грудня. — Підчас виборів мейора міста Піедрас Негрес, що лежить на границі американського стейту Техас, вибухли кровавi заворушення, підчас котрих хтось кинув бомбу на дім торговельної палати.

СУДОВЕ СЛІДСТВО ПІД ОХОРОНОЮ ВІЙСКА

МОНРОВ, Луісіяна, 19. грудня. — Перед місцевим стейтовим судом ведеться тепер слідство над знищенєм двох місцевих горожан, котрих мали пірвати невідомі закапутурені люди, певно члени якоїсь потайної організації.

З обави перед можливими заворушеннями, стейтові власти уставили коло суду цілу компанію війска для охорони суду.

ВНЕСОК ДЛЯ ОХОРОНИ ТОРГОВЕЛЬНОЇ КОМІСІЇ

ВАШИНГТОН, 19. грудня. — Сенатор Ло Фолет вніс в конгресі проект закона, щоби визначити строгу кару на кождого, що хоче в незаконний спосіб впливати на рішення Комісії Межистейтової Торговлі.

Внесок свій Ла-Фолет опирає на факті, що професора одного университету викинено з катедри зате, що його виказки, зложені перед Комісією, не подобалися зарядови университету.

ЧИ РОБІТНИЧА ЗАПЛАТА ВЕРНЕ ДО ПЕРЕДВОЄННОГО СТАНУ?

ВАШИНГТОН, 19. грудня. — Президент Торговельної Палати Злучених Держав заявив підчас своєї промови перед одним клюбом, що після його розсідів робітнича заплата в Злучених Державах не поверне ніколи до уровення, на якій вона находилася перед війною.

Своє заключенє він аргументував тим, що підвишка, яку робітники Америки дістали від 1913. року, не є вислідом военного подорожіння праці, але природним вислідом дійсного зросту здібности одиниці до заробку. Збільшена заплата означає для робітника певні виразні річи: автомобіля, школи, гарна хатня обстанова і т. п. і ці всі річи він мусить задержати. Америка повинна на се згодитися, виходячи зі становища, що краще розширити добробут на широкі маси народа, як збирати маєтки в руках кількох одиниць.

ПОЯВИЛИСЯ МОРСЬКІ РОЗБІЙНИКИ

МЕКСИКО, 19. грудня. — Мексиканський федеральний уряд дістав урядові донесенія, що в полудневій частині Каліфорнійського Заливу появилися американські пірати (морські розбійники).

Вони мають мати свої осередки в Сан Дієго та других американських портах. Звичайно займаються вони рабуванєм людий, що добувають з моря перли.

ПРОЦЕС ЗА ГЕРИНСЬКУ МАСАКРУ СКЕБІВ

МАРІОН, Іллінойс, 19. грудня. — Нинішна розправа в справі герінської масакри, в котрій згинуло коло 20 скебів, принесла дальші подробиці нападу. Межи нинішними свідками були вже люди, які самі були межи страйколомами і котрим самим грозила кровава месть з рук розлючених страйкарів.

Першим свідком був Роберт Офисер, котрий в час масакри працював яко книговодчик в уряді вуглевої копальні. Він попав з другими скебами в руки майнерів, а врятувався лишень завдяки тому, що підчас масакри сховався коло плота та втік поза пліт, як майнери стріляли до скебів, втікаючих в противну сторону. Другий свідок, полковник Гантер зізнав, що межи майнерами та скебами не було умови щодо завішення военних кроків. Свідки признали, що всі сторожі копалні на час страйку були справджені з Шікаго в самий день заворушень.

БАНДИТИ ЗРАБУВАЛИ $200,000 З МЕННИЦІ

ДЕНВЕР, Колорадо, 18. грудня. — Кількох бандитів в масках напало на самім порозі урядової менниці в Денвері і зрабувало з воза наладованих там для одного банку суму 200,000 долярів в 5-долярових банкнотах.

Бандити обдумали цілий напад дуже докладно, означили його час дуже хитро та перевели його дуже скоро. Цілий рабунок це тревав більше як 5 минут. В 5 хвилин по відданню бандитами першого стрілу, їй поклав на місци банкового сторожа, банди пропали без сліду. Одинокою покиттю, лишено розбійниками, є покинена ними рушниця та слід крови, випливаючий зі щоки провідника банди, раненого в бійці. Полиція, однак, котра тепер стережі всі дороги в цілому стейті, покладає велику надію на факт що меннича має записане число кождого скраденого банкноту.

НА УКРАЇНІ НЕБЕЗПЕЧНО ІХАТИ ПОТЯГОМ. ОГРАБОВАНО ІТАЛІЙСЬКУ ТОРГОВЕЛЬНУ ДЕЛЕГАЦІЮ

Напади озброєних банд на потяги на Україні набрали неймовірних розмірів. Напад на потяг та ограбування пасажирів провадиться в такий спосіб: в призначеному місці, коло залізниці, збираються у ночі вози грабіжників; сама грабіжницька банда знаходиться тут, же наготові, аби напасти на потяг. Коли потяг доходить до місця росташування грабіжників, то друга грабіжницька банда, яка ідє у самому потязі, ненагеб то за звичайних пасажирів, загальмовує потяг і спиняє його. Затім починається грабування пасажирів. Багаж, пакунки, одяг пасажирів — все се навантажується грабіжниками на вози й серед нічної темряви безпечно вивозиться.

З огляду на таке становище, в кождому потязі встановлена в останній місиць особлива, але позаяк така охорона не перевищує 6 — 7 душ люда, то вона не має великого значіння і тільки спричиняється до більш небезпечної для пасажирів подорожі, позаяк озброєний конвій охорони розпочинає грабіжницьку банду, викликає стрілянину й цілє бойовище, ще насилком якого більше много жертв серед самих пасажирів.

В останньому тижні було зроблено напад на потяг, в якому їхала італійська торговельна делегація. Потяг, який ішов з Києва до Одеси, був спинений грабіжницькою бандою в 7 кільометрів від станції Хвастів. Червоноармійців, які охороняли делегацію, та большевицького комісара, що був провідником делегації, забито, а італійську делегацію цілковито ограбовано. Самі-ж італійці, які спробували зробити опір против нападу грабіжницької банди, поїхали далі з порозбиваними головами.

АМЕРИКАНСЬКІ БАНКИРІ ПРОТИ СЕЙЧАСОВОЇ ПОЗИЧКИ НІМЕЧЧИНІ

Найбільша американська банкирська фірма, Дж. П. Морган енд Ко., котрої головний преставник Дж. П. Морган їздив недавно до Европи видав з певними припорученнями від американського уряду, подала до відома, що на основі спостережень, зібраних Морганом в Европі, Фірма заявилася проти удільованя позички Німеччині сейчас, заким Німеччина полагодить з аліянтами питанє висоти военного відшкодованя.

Таке становище займала фірма та більшість американських банкирів в місяцю червни, перед подорожею свого представника до Европи. В такім змислі мав він заявитися представникам німецького уряду.

МІЛІОНОВЕ БАНКРОТСТВО

В Канзас Сіті збанкротувала фірма Гавстон. Фібел енк Ко. що займалася перепродажжю шерів. Невиплачені довги спілки маютя виносити десь межи 6 та 15 мілионами долярів.

САМОВБИЙСТВО НА МОГИЛІ МАТЕРИ

На Янівському цвинтарі у Львові, над могилою своєї матери, вистрілом з револьвера поповнив самовбийство поліційний агент Владислав Дембіньскі. Його тіло найшли жінки, що прийшли на цвинтар. В кишені убитого найдено листи, з яких стверджено, що причиною самовбийства були родинні непорозуміння та зневіра до життя.

НОВИЙ РЕКТОР УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ПРАЗІ

В салях Карлового университету в Празі відбудося урочисте назначенія нового ректора українського вільного университету проф. Дністрянського. В урочистому святі взяли участь чеські професори на чолі з ректором чеського университету Горачеком. Попередний ректор українського университету проф. Олександер Колесса зложив звіт із діяльности університету за минулий рік.

З ЖИТТЯ ПРИДНІПРЯНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ У ЛЬВОВІ

У неділю 19. листопада с. р. у салі Т-ва „Бесіди" відбулися загальні збори Українського Тов-а Допомоги емігрантам з В. України у Львові. По вислуханню справоздання Управи, касового і річевого звітів, а також акту ревізійної Комісії, збори одноголосно висловили уступаючій Управі довіря і приступили до виборів нової Управи. В склад нової Управи увійшли: проф. Л. Білецький, інж. Е. Голіцінський, І. Дорошенківна, Гр. Деркач, правник В. Завадський, Марія Омельченко, В. Садовський, Ол. Цариківна і Ів. Шендрик. Кандидати: Рі. Команда і В. Січинський. До Ревізійної Комісії обрано: адвоката М. Корчинського, проф. І. Шимановича і Юрія Магалевського. Кандидати: д-р В. Совачів і С. Дробаха.

21. XI. 1922. відбулося організаційне засіданнія новообраної Управи Т-ва, на котрому вибрано президію Управи в такому складі: Голова проф. Л. Білецький, заступник голови і в. об. скарбника В. Завадський, секретар Гр. Деркач.

ВЖЕ ВИЙШОВ

КАЛЄНДАР

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

НА 1923 РІК

Заадив Редакційний Комітет.

Редакція Календаря поклала собі за завдачу показати нашій еміграції ті дороги, якими поневолені народи ішли, щоби добути собі волю і державу. „Три політичні убийства" переказують історію Вільгельма Телля, який убив цісарського тирана в Швайцарії, відтак історію славної французької дівчини Шарлотти Корде, яка вбила голову горлорізів Марата та історію німецького студента Занда, з якого руки згинув хрунь-зрадник Кощебуе.

Де є Українець, що не цікавиться Шін-фейнерами і визвольною борьбою малого народу Ірляндії? — Укаленларі є подана коротка історія тої боротьби від самого початку аж до теперішніх часів.

А вжеж певне кождий буде радий довідатися, що Італія стала державою доперва в другій половині XIX віку. Еще сто літ назад навіть прозви „Італіяни" не було. Австрійці і Французи цузи газдували у них так, як тепер Ляхи, Москалі і Румуни на нашій земли. Наш Календар описує героїчну боротьбу Італійських патріотів проти наїзників, їх самопосвяту, жертви і муки, Кодиж нині Італія є свобідною і сильною державою, то і Україна мусить добути свого права.

У статті „Хлопські держави" виказується, що найкращі порядки і правдиве щастє є тільки у добре зорганізованих державах селян — та що Україна має змогу бути справдішним раєм для своїх горожан.

Крім того є чимало рішних оповідань Поліщука, Кобилянської, Бурлаки, поезії Лепкого, Олеся, переводи з чужих мов, деякі статистичні дати із України та повно сміховинок і жартів.

Календар є більшого формату, друк дуже четкий.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

За малі гроші будете мати книжку, яка придасться Вам не тільки на один рік, а на все до Вашої бібліотеки.

Пишіть за Календарем на адресу:

SVOBODA, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

БОЛЬШЕВИКИ ЗДАВИЛИ В КИЄВІ ПОЛЬСЬКО-РОСІЙСЬКУ ЗМОВУ ДЛЯ ПРИВЕРНЕННЯ ЦАРАТУ

КИЇВ, Україна, 19. грудня. — Большевики здавили тут сильно зорганізовану російсько-польську монархістичну змову.

Вони увязнили тут 1,500 осіб, а кількасот убили або ранили підчас борні із заговірниками, до яких належали російські монархісти, Поляки, а навіть російські соціял.-революціонери.

Підьща помагала сьому монархістичному рухови. У Вильні створила була Польща осередок для зносин з київськими монархістами і відтам доставляла ім оружя й амуніції.

Російські монархісти хотіли при помочі Польщі захопити у свої руки владу на цілій Україні а відсі виправитись на Москву і так привернути царат в цілій Росії.

Однаке большевикам вдалося впору викрити змову і вони увязнили заговірників на два дні перед виконанєм їх заговору. При сьому звели остру боротьбу, в якій згинуло богато осіб, а також чимало було ранених.

УЛЬТИМАТ АЛІЯНТІВ ТУРЕЧИНІ

ЛОЗАННА, Швайцарія, 19. грудня. — Нині предложив на близкосхідній конференції британський міністер закордонних справ лорд Корзон ультимат турецькій делегації, що коли вона не прийме аліянтських умов про свобідний проїзд Дарданелями, то аліянти розвяжуть конференцію.

КАЖУТЬ, ЩО ТЕПЕР ПІЛСУДСЬКИЙ МОЖЕ БУТИ ПРЕЗИДЕНТОМ ПОЛЬЩІ

ПАРИЖ, 19. грудня. — Тутешні часописі одержали вісти з Варшави, які повідомляють, що при новому виборі президента Польщі, який має зачатись у середу, 20. с. м., найбільші виглядн на успіх має перший тимчасовий „начельнік паньства" Йосиф Пілсудський. Кажуть, що він тільки один може зєднати поспорені сторони довкола себе й одержати більшість польських голосів.

Заповідають, що він не відкажеться приняти вибір.

АРЕШТОВАННЯ ВШЕУПОЛЯКІВ У ЗВЯЗИ ІЗ ЗАМОРДОВАННЄМ ПРЕЗИДЕНТА НАРУТОВИЧА

ВАРШАВА, столиця Польщі, 19. грудня. — Польська влада увязнила трох аґітантів генерала Галлєра, коло котрого крутилась уся аґітація проти першого польського президента Нарутовича і маршалка Пілсудського. Також арештовано сестру Галлєра, котра обкидувала снігом пок. Нарутовича вчасі його інавгурації. Нині увязнено теж кількох провідників „Ліги Молодзєжи Народовей" і богато вищих та нищих офіцирів, котрі організували польських „фашістів" для повалення теперішньої польської влади а посадженя вшехполяком.

Вшехполяки перед замордованнєм Нарутовича висилали були „засуди смерти" також до кількох польських послів за се, що вони своїми голосами помогли до того, що Жиди і Німці рішили про вибір першого президента польської республики.

ПОЛЬЩА В ЖАЛОБІ

ВАРШАВА, 19. грудня. — Польська влада веде дальші дохожденя у справі замордованя першого президента Польщі Нарутовича.

Щодня арештує вона дальше підозріних о змову. Увязнено богато офіцирів та урядників і много теж прогнано.

В Польщі тепер загальна жалоба.

Військова влада видала наказ всім жовнірам носити на знак жалоби на рукаві чорну крепу протягом шести тижнів.

Всякі яубличні забави відкликано на весь зимовий сезон.

ЖИДИ ХОТЯТЬ ЗДЕРЖАТИСЬ ВІД ГОЛОСОВАННЯ ПРИ ВИБОРІ НОВОГО ПОЛЬСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА

ВАРШАВА, 19. грудня. — Жидівські посли Імовірно не будуть завтра голосувати при виборі нового польського президента.

Старі жидівські лідери заявили, що жидівські посли мають вже науку з першого вибору дня 9. с. м. Тоді всі Жиди голосували за Нарутовичем, а за се вшехполяки відмстились на них погромами.

Сьому протиставляться Жиди сіоністи і соціялісти, котрі кажуть, що се тільки свідчило би про страх Жидів перед вшехполяками і їх погромами.

МІЛІОН РУБЛІВ ЗА ОДНОГО РУБЛЯ

МОСКВА, столиця Московщини, 19. грудня. — Московські большевики огголосили, що з новим роком випустять нові рублі, за які треба платити 1,000,000 теперішніх большевицьких рублів.

ЗАГОВІР ДЛЯ ПРИВЕРНЕННЯ ЦАРАТУ В РОСІЇ

МОСКВА, столиця Московщини, 18. грудня. — Тутешня большевицька влада арештувала тут кількох заграничних представників у звязи з викриттям монархістичного заговору, який російські монархісти готовили для повалення большевицької влади а привернення влади царя в Росії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents the copy.		ПЕРЕДПЛАТА. Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерси Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи"1 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УСТАЛЕННЄ ЦІНИ ДОЛЯРА.

Тихо, без шуму та галасу, внесено в конгресі внесення про стабілізацію курсу (усталення ціни) доляра. Хоча справа не має такого розголосу, як примірком справа корабельної субсидії, всеж се справа, яка заслугує на поважну увагу.

Слушно говорив американський економіст Ервінг Фішер, що ся справа мусить звернути увагу економістів, бізнесменів та політиків. Вона має вплив на сплачуванє довгів та зобовязань одною державою другій, одним народом другому, на межинародну торговлю та на сплату военних відшкодовань. Вона має вплив на ціле економічне житє кождого народа.

Загально на себе звертає увагу лишень обезцінєнне гроша, — коли примірком за доляра можна дістати одного дня 10,000 польских марок та 100,000 російских рублів, а другого дня вже 15,000 марок та 150,000 рублів, — тоді як таку саму увагу повинно звертати обезцінєнне доляра та підвисшеннє в ціні заграничної монети. Добре каже Фішер, що не висока ціна доляра зриває торговлю межи краями, але ваганнія в ціні доляра, себто факт, що одного дня він має таку, а другого сяку вартість в чужій монеті.

Значінне обезцінєння гроша добре всім відоме. Звісний анекдот про польського купця, що мав склад з убраннем та випродав ввесь свій магазин з кількасот убраннями, а діставши який мілїон марок зложив на процент в банку, і по році переконався, що зложений капітал з процентом не виставчить на купленнє одного одїнія, добре ілюструє значінне обезцінєння гроша. Та обезцінєнне гроша се лишень одна сторона несталости цін. Другою стороною того самого медалю є підвисшеннє ціни другого гроша. Бідою тут, значить, не обезцінєнне, а ваганнє в ціні.

Отсю біду береться тепер лічити група американських законодавців під проводом банкірського комітету палати послів та сенату. Вони виходять зі заложенія, що на кождім ваганню ціни хтось заробляє, але й хтось тратить. Фішер каже, що звичайно заробляють одиниці, а тратять маси. Тому в інтересі мас треба усталення ціни доляра.

КРОВАВА ОСТОРОГА ПОЛЬЩІ.

Згинув з руки Поляка перший президент не Польщі національної, яку хотіли аліянти й Америка відбудувати, то є ПОЛЬЩІ на землях ПОЛЬСЬКИХ, яку і слід було відбудувати, — але ШТУЧНОЇ ПОЛЬСЬКОЇ ІМПЕРІЇ на польських і ЧУЖИХ, НЕ ПОЛЬСЬКИХ, ЗЕМЛЯХ, яку польські заборці намагаються насилу перенести живою з 18-ого в 20-те столїтє.

Польські заборці використали ХВИЛЕВУ силу оружя і проти волї усього світа, а найпаче проти волї нападених народів: Українців, Білорусинів, Литовців і Німців, намагаються на їх землях, НА ЗЕМЛЯХ ПОЛЬЩІ ЧУЖИХ І ВОРОЖИХ, побудувати свою СТАРОВІЧНУ ПОЛЬСЬКУ ІМПЕРІЮ, дійсну тюрму народів, якою Поляки славні подібно як і Москалі.

Проти сеї нової тюрми народів протестували і протестують нападені народи.

Найрішучійше, бо завзятим кровавим боем протестують проти неї галицькі Українці.

Але та тюрма народів, завдяки підпертю з боку Франції, осталась досі ще не розбитою. Та штучна зліпка досі ще удержалась ціло.

* * *

Та як довго вона ще так ціло може вдержатись? Як довго вдержиться та паперова імперія проти грядучих вихрів зі Сходу і Заходу?

Се питанне, як видно, зовсім не безпокоїть польських легкодухів, званих у Варшаві дипльоматами, а звісних з розуму по шкоді. Вони ще не бачать загрози вихру, який кождої хвилі може рознести сю штучну зліпку, влучно названу Польщею.

Але приходить до них доля й остерігає їх.

Вибрали (Поляки дня 9. с. м. ПЕРШОГО ПРЕЗИДЕНТА НОВОЇ ШТУЧНОЇ ПОЛЬСЬКОЇ ІМПЕРІЇ.

І власне самі БУДІВНИЧІ сеї ІМПЕРІЇ — вшехполяки були орудем долї, яка через них проголосила осторогу.

Наперед доля веліла, що вибір президента рішали представники нападених народів. Потім доля веліла, щоби вшехпольські заборці проти сього запротестували. Вкінці доля веліла, щоб вони убили першого президента штучної польської Імперії.

Доля хотіла, щоби його кровю написано осторогу Польщі, що як вона не забере своїх кайдан з чужих народів і не остануться дійсно Польщею на неосконимо польській землі, так буде пролита кров цілої Польщі, цілого польського народу, і буде розбита тюрма народів, теперішня польська Імперія.

Якщо Польща не послухає сеї остороги, так аж недалекі вихри зі Сходу і Заходу зметуть яцькі кайдани з нападених народів, а намісць теперішньої штучної польської Імперії остаявть лише ПОЛЬСЬКУ ПОЛЬЩУ НА ПОЛЬСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

І так найправдоподібнійше буде, бо найімовірнійше в Польщі немає нікого, хто розумів би сю кроваву осторогу та хотів і вмів виконати її наказ.

ЩЕ ОДНА ОСТОРОГА.

Наша часопись вже остерігала американських Українців перед муншайном, **перед сею цілком певною трутиною для кождого человіка.** Але осторога в газеті се мало. Треба, аби кождий, хто прочитає сю осторогу, остерігав кождої днини кождого сусіда і знакомого Українця, якого колинебудь і денебудь стріне. Ся небезпека се не жарт, се **грізна небезпека,** яка вже спричинила **живо жертв серед Українців в Америці.**

Нині нема вже плейзу, де живуть Українці, а де не було би жертв той страшної отрути, яка так невинно називається „муншайн". Вже є жертви, що **померли наслідком** муншайну; вже є жертви, що **ослїпли** наслідком муншайну; вже є жертви, котрі **окалїчіли,** зрувнувавши свої нерви, і тепер нездібні до праці стали тягарем родини, яку перше живили працею своїх рук. А кілько внесло з муншайном **хороби до цілої родини?** Кілько **дітий** стало вже або ще може стати **досмертними каліками** через муншайн?

Кождий муншайн се страшна трутина для складної машинерії внутрі людського організму. Сього не може заперечити жаден розумний человік, навіть найбільший приклонник свободи продажі, купна і вживання алькоголю.

Розумний человік псови не дав би пити муншайну, бо не мав би совісти руйнувати сьідомо його організму і робити його хирлявою калїкою або вбити його. **А кілько то людий дає людям муншайн?** Кілько то людий дає муншайн своїм приятелям, товаришам, своякам, найблизшій родині, дітям і собі самому? І кілько є межи ними, що допускаються того злочину, людий, яких уважається за розумних і совісних? А прецінь якби вони дійсно були розумні і совісні, то не могли би допускатися свідомо злочину затровання та убивання невинних людий, іноді найблизших собі осіб...

Алеж пора отямитись. Крайна пора схаменутись. Було доволї нещастя з муншайном досі, але нехай се нещасте тепер буде наукою і стане яркою осторогою, щоби сейчас покинути се евідоме взаїмне витровлюванє і винущуванє себе серед Українців в Америці.

Пора схаменутись, поки не буде запізно.

Бо за рік чи за кілька літ може бути запізно. Муншайн може так породити і знищити у українські ряди в Америці, що ледви слїди по них остануться, або і слїд загине. Се не є жадна історія ані байка, се сумна правда і страшна дійсність. Хто переїде тепер українські громади в Америці, то побачить просто лячне жививо муншайну.

В сьому небувалому нещасти серед української іміграції в Америці можна зарадити лише в той спосіб, **як усї Українці і всї Українки виступлять до безпощадної боротьби проти муншайну і знищать сю заразу раз на все і безповоротно.**

Ся боротьба — се буде дійсний патріотизм, бо вона урятує український загал в Америці від загибелї і збереже його здоровим, спосібним до життя і до праці. **Вона виратує здоровле і житте молодого покоління теперішньої української генерації в Америці.**

Се боротьба почесна, до якої повинен прилучитись кождий Українець, котрий вміє пошанувати свое достоїнство як человіка і як члена української нації, а також добре і славне імя свого народу.

Лише люде безхарактерні, людий умово упосліджені, котрі не розумїють, що то є людське достоїнство і достоїнство нації, можуть бути байдужні до сеї боротьби, або навіть виступити проти неї.

Приймімо клич: ОП

В побіді над муншайном наша будучність!

З тим кличем ідім до боротьби, але **кождого дня і на кождому кроці.** До боротьби безпощадної і до побіди певної.

Аби наші читачі бачили, яка грозить людям небезпека від муншайну, подамо тутки згадку про одну сумну подію в українській громаді в Пїонкерс, Н. Й.

З початком сього року, дня 5-ого січня, 1922. вписався в члени Українського Народнього Союза, в Пїонкерс, Н. Й., тамошний український громадянин Андрій Пельц. Був він родом з Галичини, із села Жерниці Вижної, повіту Лиско; мав 28 літ і був нежонатий. Посмертне записав на сестру в старому краю. При вписі в члени був здоровий; працював і зарабляв гроші. Навіть знакомі вірили, що він має ощадности в банку.

Але здоровле легко стратити, а відзискати тяжко. Таксамо легко стратити житте, а відзискати вже годі.

Таке було і з Андрієм Пельцом.

І здоровле і житте і заробки втопив він в отруйному муншайні.

Випив раз і більше муншайну і попрацювався молодий 28-літній громадянин із сим світом.

Не дожив навіть року, навіть 10 місяців. від часу як вступив до У. Н. Союза, бо вже дня 23-ого жовтня с. р. помер. Затроєний муншайном пійшов дня 22-ого жовтня до місцевого шпиталю, а вже на другий день рано помер.

По несподіваній смерти сповістили товариш, що покійний бодай оставив гроша на похорон, бо казали, що мав гроші в банку. Але показалось, що грошій в банку не було. Вони в шинку остались. І похвало нещасну жертву страшної отрути товариство Подільська Січ в Пїонкерсі, Н. Й. Посмертне дістане родина.

Батько покійного Андрія Пельца, коли він вступав в члени У. Н. Союза з початком сього року, мав 75 літ. І тепер, як ще живе, то має 75 або 76 літ, а син того старця ..... помер у 28-ому році життя. Ледви дожив третину віку батька і зійшов зі світа, скошений не поспіло, не заразою, а трутиною, трутиною всім відомою — муншайном.

Ци сьо подія, одна з многих, не є вистарчаючою осторогою для всїх українських громадян в Америці?

Отже, повторяємо: Нехай кождий Українець і кождa Українка і кожде українське товариство в кождій місцевости сейчас виповість війну муншайнови, і поти її не покине, поки й слід не остане по ньому серед Української іміграції в Злучених Державах.

Се є **ще одна осторога.** Нехай кождий се тямить і нехай памятає, що як не послухає сеї, то пізнійшої може вже й не прочитає.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

Сим повідомляється Вп. ПП. Секретарів віддїлів У. Н. Союза, що висилка календарів на рік 1923 для членів У. Н. Союза вже розпочалась і що сего місяця вислано на адреси ПП. Секретарів посилки календарів для слідуючих віддїлів:

247 (2 пакунки), 234 (2 пакунки), 316 (2 пакунки), 381, 367, 380, 363, 371, 383, 249, 248, 160, 193, 237, 178, 194, 180, 228, 144, 182, 151, 209, 278, 255, 271, 169, 207, 258, 273, 167, 224, 149, 238, 290, 318, 161, 145, 133, 219, 200, 317, 320, 323, 246, 222, 216, 210, 195, 192, 187, 324, 326, 156, 150, 158, 152, 155 (2 пакунки), 132.

Всї повищше вимінені посилки вістали вислані поштою дня 20-го грудня (не експресом). Котрий би з вищше згаданих віддїлів не дістав з якоїсь причини посилки до 10-дня від дня висилки календарів, нехай повідомить адмін. „Свободи".

ПО „ПОЛЬСЬКИХ" ВИБОРАХ НА ВОЛИНІ ТА ХОЛМЩИНІ.

(Голоси преси).

Вибори на Волині, що зробили таку великку несподіванку для Поляків, котрі не здобули там ані одного мандату, відізвалися голосним голосом в польській і инших пресі.

Наводимо тут декотрі ті голоси при чім для орієнтації подаємо осьо які пояснення:

„Хеноя" (дуже подібне до „гієни", той, що їсть трупи на пустині) прозвано союз вшехполяків з польськими шляхтичами та клерикалами. (Хрещіяньска [х] польськими [е] народова [на]).

„Ппс" — означає „польську партію соціялістичну".

„Пяст" — се польська партія хлопська з під прапору Вітоса (людовці). „Визволенє" — се лїві „людовци".

І так органи „Пепесів" „Роботнік" в ч. 314 в дописи п. н. „По виборах на Волині" м. и. доносить: „у виборчім окрузі ч. 56 (повіти ковельський, володимирський, лєбомельський і горохівський) вибори дали такий результат: листа ч. 2 (П. П. С.) 2486 голосів, листа ч. 3 (Визволенє) 2981 голосів, листа чц 6 (Ради людові) 3571 голосів, листа ч. 22 (Паньствове зєдноченє на кресах) 3038 голосів, листа ч. 12, (Польський центр) 3483 голосів, листа ч. 16 (**Блок національних меньшостєй**) 91,184 голосів, листа ч. 20 (Жидівські людовці) 924 голосів. В результаті виборів всї пять мандатів одержав Блок національних меншостей. Подібний результат дали вибори в инших двох виборчих округах Волині, де всї мандати загорнула 16-ка. Той факт як обухом ударив в тутешнє польське суспільство, неприготованє до такого звороту річий. Воно спало спокійно і без турбування задоволене, що уряди спочивають в руках польських властий, що адміністрація й держава дбають о його потреби.

Але по виборах піднесено крик навіть в варшавській прессі, що цілі вибори то одно пасмо надужить. Доказувано, що жидівські агітатори перекупювали хлопів, що солтиси змушували людність до голосования на 16-ку загрожуючи грошевими карами і т. и. Однак голово нажаль здати собі справу, що цілий адміністрацийний апарат на Волині находиться **в польських** руках, **повітового самоуряду ,міського та громадського нема цілком.** Бурмістри в містах, війти, солтиси в селах є призначені старостами і від них залежні. В тих умовах твердженнє, що власть вплівала на вибори і причинилася до перемоги більшости є смішним.

Селянин голосував на 16-ку з туже зрозумілих мотивів. Він бачив там людий, які походили з його окружения як и ін. народні учителі до яких він має велике довіре... Крім того агітатори 16-ки знаменито вміли використати невдоволенія і нехіть до польських урядів, що панує серед тутешніх селянських мас. Побут польських війск залишив до тепер незагоєні рани. Аде й тепер поступовання наших властий, війска і поліції лишають богато до бажання. Тутешнього селянина трактується як щось инше. Репрута Волиняка посилають звідти на протилежний кінець Річпосполитої до Познаня а назмін присилають жовніра з Польщі, який є чужий для тутешної людности. Поліція є чужа, адмінїстрація чужа. Жадних самоурядів нема. Суспільне життя переслїдується, цінкарується. Про рільничу реформу тутешній хлоп може щось чув, але її не бачить. Натомість бачить як панську землю роздають чужим зайдам — військовим осадникам з Польщі"...

„Польські буржуазиї угрупования підготовляють в тій справі якийсь протест. Той крок видається недоцільним і небажаним. Уважаючи виборів в цілій новій волинській національні меншости приймає як висов під своєю адресою. То не осягнуло цїли і є певною річею, що при сучасній виборчій ординації инший результат може бути лише тоді як адміністрація по думці бажань нашої реакції одержить поручення „зробити вибори".

Ось що доніс кореспондент „Роботніка" про побіду „Блоку національних меншостей".

І вислїди сего могучого пориву народної маси були поражаючі. Українське населення Волині здобуло своїми голосами **всї 16 мандатів до сойму і всїх пять мандатів до сенату.** З того віддало воно один мандат соймовий Німцям а три Жидам та **один** мандат сенатський Жидам. Ані Німці, ані навіть Жиди не могли без блоку з Українцями провести на Волині ві одного кандидата. Увійти в блок примусила волинських Українців виборча ординація, яка дає право користати з **державної** части тим партіям, які провадуть свої послів в шести округах, а всїх округів на Волині є тільки три. Таким чином Вотинь висилає до сойму **12** Українців, а 4 до сенату. Крім сего дала вона можність Холмщині одержати два мандати з державної листи по якій проходить Васильчук Антін агронома та Войтюк Яків.

Опираючись на приблизних даних по яких листа ч. 16 одержала 210,000 голосів, а всї польські листи разом 37,600 голосів, **„Глос воленьскі"** вважає, що при повній солідарности Поляки могли узискати по одному мандатови в кождім з трьох округів. Називаючи **тяжебним** пораженнія 14% польської людности, яка не узискала ні одного мандату, той часопис подає, що навіть **військові осадники**, ті теоретичні помножителї і розсадники польскости" голосували солідарно з окружаючою їх більшостю на листу ч. 16. Голосували так длятого, що не хотіли відріжнятися, що хотіли за всяку ціну з тутешнього людного сего, що нарешті підпадають впливам переможної більшости".

Орган національних меншостий **„Варшавстое ехо"** з приводу виборів та майбутнього складу і політики сойму і сенату містить статтю п. н. „На право чи на ліво?", яку подаємо тут в перекладі:

„Чим більше виявилися результати виборів до сойму тим все сильніше проявлялась розгубленість в органах польської преси, яка ті результати передає в дуже випадках в жахливій настрій або в-цинізм, образки якого подані були на днях в нашій газети. (Варшавское ехо).

Се свідчило про такіж настрої в кермучих партійних кругах органу „Хеня", які з початку заявили цілковиту побіду про одержання мало не цілкового більшости в соймі, а пізніше знизили тон і нарешті повинні були признатися, що скількість їх мандатів є меншою від скількости польських мандатів центра і лївих (169 проти 185). Сталось се що ми предвиджували і предсказували: в соймі є сильне праве крило, більше численне, але роздроблене ліве і сильний **блок націоналних меншостий** що розпоряджає до **90** голосами. Коли ми в своїм часі говорили, що так буде, наші польські співорганізатори і розпучкали Сікурки про „розпад більоку" і всї наші покладали на розкладову роботу декотрих нанятих фільозофів і політиків. Результат виборів на Волині де блок національних меншостий одержав усї 16 мандатів дали ярку відповідь на ті спроби.

І перед соймом стоїть задача створити більшість на котру мігби опертися уряд. Виходи могуть бути два: або „Пяст" піде з „Хеней" і тоді створиться протиприроднний правительственний блок, або „Пяст" об'єднає коло себе лївих із підтримкою блоку національних меншостий створить патрібну більшість.

Львівська (жидівська) **„Хвіля"** подає, що дня 22. падолиста в Ковлі відбувся зїзд українських послів і сенаторів Волині, Холмщини, підляшя і Поліся. На зїзді брало участь **20** послів і **6** сенаторів. Посол Марко Лучківеч не був на зїзді, бо знаходиться арештований у вязниці під замком головної зради. На зїзді головували сенатори Герштанський і Карпінський. Зібрані посли і сенатори ухвалили утворити в варшавському сеймі однодільну політичну фракцію під назвою „Українська парляментарна репрезентація", в склад якої ввійдуть: „Український соймовий клюб" (21 членів) і „Український сенатський клюб" (6 членів). Всїх послів і сенаторів зобовязує единий програм і тактика та цїлковита солідарність всїх питаннях політичної натури. До президії соймового клюбу обрано посла Васильчука, як председіника, послів Самуїла Підгірського і Перогока як заступників председіника. Президію сенатського клюбу складають сенатори Карпінський і Черкавський. Зїзд докладно обговорив справу тактики „Української Парляментарної Репрезентації" в соймі і сенаті. При дїм дано спецільні директиви у всїх обговорених питаннях.

Вкінці одноголосно ухвалено не входити в жадний контакт з „хліборобами" (хрунями) зі Східної Галичини, а також не удїловати їм жадного морального чи тактичного попертя, ані на парляментарнім терені, ані поза ним. Зїзд манифестаційно приняв привітання Української Національної Ради Східної Галичини і при тім дав вираз, що буде боронити інтересів нетільки своїх, виборців, але цілого українського народу.

Щодо сх.-галицьких хрунів вони заїхавши щасливо до Варшави вже відбули засїдане, на котрім назвали себе „Укр. Селянським Клюбом". Головою вибрали воли — очевидно на параду — Ів. Дутчака, війта з Жабя, його заступником Омеляна Залуцького, бувшого австр. капітана, а секретарем Семена мельника. Який „уряд" призначено о. Ількового му — доси не знати.

К. О.

ЛОНДОНСЬКИЙ „ТАЙМС" ПРО ПРОЦЕС ФЕДАКА

В лондонському „Таймсі" з дня 27. листопада находиться статя від власного кореспондента з Варшави п. з. „Ітентат на маршалка Пілсудського" ось-якого змісту:

Дня 25. вересня минулого року, коли маршалок Пілсудський голова польської держави, їхав разом з галицьким воєводою графом (!) Грабовським у Львові, до нього стрїлив український студент Федак. Маршалок лишився ненарушим, а граф Грабовський зістав ранений.

На протязі останніх 12 місяців збирано докази на істнування заговору, який закидано обвинуваченим і в поведінок Федак та його мнимі співучники станули перед судом у Львові. Між суддями є сім римо-католиків і пять Жидів. Процес ведеться у польській та українській мові, тому що Федак відмовився від розумінна польської мови. Цїлий процес тягнув ся під вівтрїка займала прокурора, який силкувався доказати, що Федак і всї обвинувачені були членами місцевого тайного товариства української молодїжі „Воля". Така мала звязки з такими самими організаціями у Празі та Відні. Обвинуваченим закидають, що комітет тягнув дьосо 23. вересня і що Федак витягнув карточку з прізвищем Пілсудського.

Оборона стоїть на становищі, що атентат був дїянням виключно проти графа Гарбовського, а даний момент був вибраний тому, щоби користати з присутности маршалка Пілсудського звернути увагу світа на змагання України і щоби запротестувати проти польської окупації та адміністрації у Східній Галичині. Федак, поклікуючись на те, що процес є безправний, тому, що Східна Галичина не належить до Польщі, а Український Уряд є в стані війни з Польщею.

Стїльки варшавський кореспондент. Безпосередно по цьому редакція „Таймса" додає від себе осьо-яке розяснене для своїх читачів непознайомлених з відносинами у у Галичині:

Остаточний стан Східної Галичини не є ще означений. На підставі Версайського Трактату суверенні права щодо цієї країни чалежать до Союзних Держав, за згодою яких Польща поділибься там військовим окупантом від 1919 року — а мешканці Східної Галичини є обуреві фактом, що Польща пробує там виконувати суверенні права. „Західна Українська Республика", яка обіймала цілу східну частину Галичини, була проголошена Українцями в 1918 році. Вони були програні Поляками, а уряд республики є мабуть втїленим в особі Петрушевича у Відні. Польща не бажає анексії (прилучення) Східної Галичини, але форми унії, яка в деякій мірі давала би автономію. У польському проекті на її самоуряджанне є передбачена амнестія для осіб засуджених за політичні злочини.

ТВОРИ
БОГДАНА ЛЕПКОГО
В ДВОХ ТОМАХ.
(Нове видання).

Галицька Накладна Кнома Оренштайна відала в Пїмеччині твори Богдана Лепкого в двох великих томах оба томи обіймають майже тисячу (при дрібній письмі). Перший том вийде поземі другий опосїдньо.

Видание роскішне на гарному папері.

Се видание можна дістати в книгарні „Свободи".

Оба томи разом коштують без оправи $4.25, в оправі $5.50.

ЧИСЛО ЧЛЕНІВ В УКРАЇНСЬКИХ ЗАПОМОГОВИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Скрентоńська „Народна Воля" пише:

„Провідінне" мало з кінцем вересня ц. р. 7,134 членів; „Народня Поміч" має стільки членів, що й не вропоще їх числа у своїх звітах; „Зоря Братств" мала з кінцем листопада с. р. 3,121, а Український Робітничий Союз мав з кінцем жовтня ц р. 7,549 членів."

До цього треба завважити, що питсбурська Народня Поміч має около 4,000 членів.

Тоді число членів сих 4 організацій представлялося би так:

У. Роб. Союз	7,549
Провидінне	7,134
Народня Поміч	4.000
Зоря Братств	3.121
Разом.	21.204

Не згадано там тільки про Український Народний Союз, якого число членів тепер виносить 18 000.

Коли додати число членів У. Н. Союза і прочих 4 запомогових організацій, то загальне число зорганізованих Українців в запомогових інституціях в Злучених Державах буде около 40,000.

З тих 5 організацій належить до „Обєднання". Один тільки У. Роб. Союз не належить. Значить, около 32,000 зорганізованих членів належить до Обєднання, а понад 7,000 не належить. А мимотого газета „Народна Воля", яка є органом У. Р. Союза, пише про Обєднание ..., „якесь Обєднание".

А се „якесь Обєднание" обєднує мало не 5 разів більше членів від У. Р. Союза, значить самих членів запомогових організацій, не вичисляючи Січової Організації та Ліги Українських Ветеранів.

ПОДЯКА.

Я нижше підписаний член У. Н. Союза, відділ 292, в Дітройт, Мишг., складаю сердечну подяку головному уряду У. Н. Союза за запомогу удалену мені в сумі $50 з каси убогих. Також дякую всім членам братства св. Іоа Хрестителя і желаю їм всього добра, а нашій Організації як найкращого розвитку. — **Василь Осейчук**, Портланд, Мишг.

НАЙДОРОГША ПЕРЛИНА

Що з усіх найкраща в світі,
Бачив я- усякі перли
І монтовні самоцвіти,
Але є одна перлина,

Купувать її неможна
Або нею торгувати;
Її часто мають бідні,
І частіше, ніж багаті.

Ту перлину не дістати
Ні з печер земні, ні з моря:
Тільки той її знаходить,
Хто чутками родивсь до горя:

Відбрать її не зможе
Ніяка злоба несита.
Перла та — сльоза святая
За нещасний люд пролита.

Володимир Самійленко.

Коляди
і
ЩЕДРІВКИ

на
РІЗДВО ХРИСТОВЕ
І БОГОЯВЛЕНІЄ
з додатком
Пісень страстних, воскресних і иних пісень церковних
ЦІНА 25 ЦНТ.
Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
"SVOBODA"
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

„ЩАДІМ, ЩОБ МИ МОГЛИ БУТИ ЩЕДРИМИ"

Коли народи могучі, сильні економічно і політично вважають поширювання ідеї господарности і щадности за підвалину своєї сили, оскількож більше енергії належить нам розвинути для праці в цім напрямі. Гасло: Жертвувати тепершість для будучини нехай гартує загал жіноцтва. Воно вкладає на нас обовязок зясувати собі наше лихолітя, а повне зрозуміння грози тепершої хвилини вкаже нам шлях, яким маємо йти до осягнення цілий. Цей шлях — то самовідречення і саможертвування. Наша найновійша історія дає богато прикладів великих самопосвят.

Грядучі покоління слідитимуть настрої, жертвенність і роботу нашого жіноцтва.

Сила, щодо жіноцтво дало доказ розуміння своїх великих завдань у важких часах народа.

Коли потапає корабель, тоді ніхто не думає про свої дрібні справи, а з найбільшим зусиллям трудиться задля врятування життя.

І так народний корабель пливе серед різних хвиль історичної хуртовини. В ту важку хвилину наше жіноцтво мусить здати іспит із своєї внутрішньої стійности. Коли би його не здало, тоді незатерта пятно ганьби остало би на нім по вічні часи. Неодно поле праці лежить у нас облогом і неодних найкращих плянів не можна перевести в діло ізза недостачі людей. Щоби усунути лихо, нам треба негайно перевести реформи в життю домашнім і суспільнім. „Задля запального добра" мусимо позбутися привичок і мати відвагу пляти проти хвилі звичаїв. „Союз Українок" повинен, поширивши свої культурні ціли своєї діяльности, згуртувати загал жіноцтва для поширювання ідеї господарности і ощадности. Кожда організація розвивається успішніше, коли її членів єднає спільна ідея. На „Союзі Українок" тягнеть обовязок подавати огляд роботи иних народів в згаданім напрямі, улаштовувати відчити, видавати брошури, евентуально часопис і обговорювати в пресі справу господарности і щадности на всіх полях нашого життя.

Клич роботи конкретної найде відгук у загалу жіноцтва, ціла наша країна покриється сіттю філій і кружків Товариства.

Гарний примір роботи жіночої організації дає нам філія „Союза Українок" в Чорткові. Вона поклала собі за мету збати про фонди на піддержку рідної школи в своїм місті. Жіночі організації міста чи села знають найкраще потреби рідности, несказ вони пляново заберуться до діла, переведуть само-оподатковання членів своєї організації на піддержку школи, захоронки, чи підмогу для бідної дітвори. Загалови жіноцтва лишається отверте поле до помічень і дискусій про всі наші життєві справи. Задачею дискусій буде: ширити замилювання до праці, бо сотки тисяч рук і голов треба нам до відбудови нашої зруйнованої країни, вказати роботу тим, що їй не вміють найти, вказувати погубні наслідки легкодушної господарки тих, що жиють з дня на день, не оглядаючись на це, що принесе завтрішній день, та чи забезпечена їх будучина.

Кожда одиниця, що руйнується розтратним життєм, ділає на шкоду своєї вітчини. На жаль грішать з сего огляду всі верстви нашого народа. Розтратність — особливо настрій жінок — вкорінилась в застрашаючий спосіб і з нашого селянства. Провідь в поширюванню цеї господарности і ощадности і серед селянських мас дає превелике поле до праці. Далі і равти, улаштовувані на гуманітарні ціли, гостина святого Миколая для дітвори, родинні свята як іменини, весілля і пр., дають широке поле до дискусій над реформами в тих справах. В тім якраз наше жіноцтво держиться невільничо давних звичаїв.

Марія Білецька.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЬЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Свобода", від. 194 повідомляє, що річний мітинг відбудеться о 4. годині попудні в неділю, 24. грудня в домі під ч. 349 E. 38-ма улиця. На порядку нарад вибір нового уряду і справоздание рахунків. Неявившійся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — К. Сандович, предс.; Г. Павлик, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. Стефана, від. 391 повідомляє, що річний мітинг відбудеться о 7. годині вечером в суботу, 23. грудня в гали церковній при Сусекс і Грін ул. На порядку нарад справоздание контролі, вибір нового уряду і будесь принимати нових членів без вступу до братства і до У. Н. Союза. Неявившійся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — К. Сандович, предс.; Г. Павлик, секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, від. 339 повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеться в неділю, 24. грудня, о годині 2. попудні в домі Укр. Громади на Санті під ч. 610 Савт Американ стр. На сей мітинг проситься всіх членів прибути як оден, позаяк буде вибір нового уряду на 1923. рік, також розділ справи календарів і богато иних важних справ котрі маються полагодити. Припоминається також тим, котрі довгують, щоби прибули і вирівняли свої вкладки, щоби описля не наразитись на суспендованне. Неявившійся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Просимо всіх, щоби прибули точно на означений час. — І. Сорока, предс.; І. Сорока (с. Мих.), кас.; В. Скольський, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ПОЗІР! FORD CITY, PA. ПОЗІР!

Заходом Аматорського Кружка при Церкві св. О. Николая
відограється представленне

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-ГО ГРУДНЯ 1922
В ГАЛИ ТОВ. ЗАПОРОЖСЬКОЇ СІЧИ НА 6-тій ЕВНІ.

ПІМСТА ЗА КРИВДУ

драма в 5-тьох діях а 6-ти відслонах Івана Нечуя-Левицького.

Дорогі Родимці! На се так гарне представленне запрошуємо всіх Українців так з Форд Ситізк також і з околиці. Чому? Бо там побачите на власні очи як то колись знущались пани над мужиками, виганяючи на панщину, а котрий не послухав, то били буками панські посіпаки. Тож прийдіть всі, а не пожалуєте.

294,96 КОМІТЕТ.

Михайло Грушевський.

ГАЛИЦЬКЕ ВІДРОДЖЕННЄ І 1848 РІК

В Галичині перший гурток, який досить свідомо ставав на грунт національний, відомий нам в Перемишлі, в духовних кругах його, при кінці другого десятиліття XIX в. Тут було заснованне те товариство для поширення народної освіти; з кругів тутешнього духовенства вийшла перша звісна записка в обороні рівноправности і культурної вартости української мови, з нагоди питання про научанне в школах українською мовою; звідси йшли зясні нам заходи коло українського шкільництва. Одначе сей перемишльский кружок ще не мав ясного понята про значінне народньої української стихії й стоял на роздорожу між нею і книжною словяно-російською мовою, і в 1820-х роках се питанне ще не ставилося гостро; автори перших граматик з перемишльского кружка приклоняються до народньої мови, але вважають потрібним „очищати" її від простонародньої грубости й наближати до старої книжної, церковної мови. В 1830-х рр. виявляются вже два ріжні напрями: против оборонців книжної традиції виступають прихильники живої, народньої мови, горячо обороняючи її чистоти від книжного калічення і добиваючи літературного її уряду. Тут були впливи і словянського відродження, і ще „руської трійці" Іван Вагилевич займав ся історією, етнографією, словесністю — всім по трохи. Та діяльність сього кружка не йшла гладко. За останні десятиліття відносини офіціяльних кругів до українського питання, як Українців взагалі змінити ся рішучо. Ав до них, щоб ослабити польский рух. Виходять наверх такі спра-

першої друкованої угорсько-української граматики Мих. Лучкая, що хилився до книжної, церковної мови, і автора першої друкованої галицької граматики Йосифа Левицького, що хотів здержатися не тільки старої української книжної мови, але й зближатися також до книжної великорускої, виступив досить рішучо Йосиф Лозинський, боронячи чистої народньої мови. А ще більш рішучо стає на український народний грунт кружок молодих богословів, що зібрався в львівській семінарії в 1830 роках.

Ся українська молодіж стояла вже під впливами відродженого українського письменства Росії 1820—1830 років і під впливами сучасного словянського відродження та сучасної польської революційної агітації розвинулася в напрямі біши поступовим і народолюбним, в дусі романтичного національного пробудження російської України. Вона також цікавиться історією й етнографією свого народа, збирає пісні й перекази і пробує свої сили в літературній роботі, зближаючися до взірців українських відчуваючи в повній силі одність українського народу по обі боки російсько-австрійського кордону. Симпатичний поет Маркіян Шашкевич не витримав ї помер в недостатках, як священик на убогій парафії; Вагилевич пішов шукати хліба у польських панів. Галицьким гасителям здавалося, що придавили до решту український рух.

Та налетів бурхливий 1848 рік і зараз перемінив усю обстанову. Європейська революція сильним відгомоном відбилася по австрийських краях, викликавши більше або менше значні рухи; в Галичині Поляки начали лядити повстанне для визволення Польщі. Австрийське правительство тоді знову пригадало собі галицьких Українців і заходилося коклопоту з тодішними польськими революційними течіями не хотіли мати иних клопотів ще й із українським рухом. В духовних уніатських кругах, котрим передано цензуру українських книг, також панував напрям реакційний, узко-церковний, непрязний і підозрівний народнім елементам в літературі. Книжки навіть самого цензурного змісту: релігійні, похвальні оди на честь австрийського дому — забороняли єй тому тільки, що мова їх була не досить словянська, або що замість словянського письма вони були написані гражданкою. Заходи „руської трійці" були прийняті тут підозріливо і вороже. Перший альманах „Зоря", уложений для друку кружком Шашкевича в 1834 р., єй духовна цензура заборонила. Зложили новий збірник, ще обережніше, з народніх пісень і переказів та власних поезій і наукових статей, під назвою „Русалка Дністрова" і надрукували його в Угорщині, щоб розминутися з галицькою цензурою. Але й се не помогло: коли книжка прийшла до Львова, цензура арештувала її всю і тільки в 1848 р. удалося її видобути з арешту. На самих авторів впали ріжні неприємности. Хоровитий Шашкевич не витримав їх і умер в недостатках, як священик на убогій парафії; Вагилевич пішов шукати хліба у польських панів. Галицьким гасителям здавалося, що придавили до решту український рух.

Та налетів бурхливий 1848 рік і зараз перемінив усю обстанову. Європейська революція сильним відгомоном відбилася по австрийських краях, викликавши більше або менше значні рухи; в Галичині Поляки начали лядити повстанне для визволення Польщі. Австрийське правительство тоді знову пригадало собі галицьких Українців і заходилося коло них, щоб ослабити польский рух. Виходять наверх такі спра-

ви як розділенне Галичини (недорічно звязаної з українських і польських земель) на частину українську і польську; заведенне в українській Галичині української мови по школах вищих і нижших; визволенне українського селянства з власти польських панів — все те про що думало в 1770—80-х роках правительство Марії Терези і Йосифа II, а потім так міцно забуло, підлавши під впливи польської шляхти і власних своїх гасителів-реакціонерів. Галицькі Українці підняли голови і сей заворушили ся. Пляни польських революціонерів про відбудованне Польщі були їм не в лад і тільки не велика частина української інтелігенції пішла разом з Поляками. Переважнаж більшість почала організуватися в напрямі окремішнім Полякам ворожім, користуючи з прихильности і помочи австрийської адміністрації — славного галицького намістника Стадіона, про котрого Поляки потім говорили, що то він видумав галицьких Русинів-Українців, а перед тим мовляв не було їх. Заснована політичне товариство „Головна Рада", свого рода українське національне правительство, що мало виясняти і представити центральному правительству потребу національні потреби Українців, а як орган його стала виходити газета „Зоря Галицька". Против польських революційних ватаг організовано українську гвардію, українські батальони стрільців. В осени 1848 р. скликано „Собор руських учених" — всіх прихильників культурного і національного розвитку галицької України, щоб виясняти культурні і національні потреби та виробити програму дальшої діяльности для розвою українського народу.

Сей „собор" став рішучо на національнім українськім грунті, відріжняючи українську народність з одного боку від польської, з другого — від белорускої, з котрою мішали ї ріжні прихильники книжної „словяно-російської мови", не вміючи відріжнити її від народньої української. „Собор" уважав конче потрібним, щоб була уставлена одна однострайна граматика і однострайна правопись для всього „руського" народу в Австрії й Росії („руськими" далі називали свій український нарід і мову) — аби вона згідна з язиковими прикметами української мови, а незалежна від граматики і правописи польської і російської. Домагався, щоб у всіяких школах галицьких заведено українську мову, а для розвою письменство, на взір чеської „Матиці". Підтримував домаганне, щоб українську частину Галичини відділено від польської, і таке иньше. Се був дуже важний момент в галицькім житті і не дурно Ант. Могильницький, найбільша літературна сила сього часу наклав „собор" висококлітин, хоч на тепершню оцінку досить нескладними віршами:

Як орли смілі в гору ся забиваймо,
Минаймо з-дала привади і сіти,
Скрізь густі хмари світа добиваймо,
Щоб раз ражденне не далось згасити.

А хоть не раз ще густо тьми залива
Примарить світла лише нам добренне —
Ми в вірі ясні як на волі оливи,
Пред тим правди ложна туга і сьчезне.

Правительство пішло на сустріч українським бажанням. Воно обіцяло завести українську мову в усіх школах, в гімназіях і університеті, серіозно думало про поділ Галичини, і в 1850 р. дійсно був виданий такий закон, тільки не війшов у житє. За те велике значіннє мало і сильно вплинуло на настрій українського громадянства проголошенне в 1848 році скасованне панщини і визволенне селян з власти поміщиків.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЧОМУ ПЕРШИЙ РІК ВАШОЇ ДИТИНИ Є НАЙВАЖНІШИЙ?

Тому, що дитина в цім часі росте найскорше, а цей зріст мусить бути сталий і здоровий. Як не можете самі кормити дитини або коли Ваш корм є невідповідний для дитини, то уживайте молока

Borden's EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)

Це силодайна пожива, котра містить в собі всі природні складники, потрібні до витворення сильного і здоровійчого росту дитини.

Витніть і зашліть це оголошенне до The Borden Company, New York, а дістанете безплатно видізки в українській мові, як уміти цей продукт, а також гарну книжочку про плеканне дітий.

ЖІНОЧИЙ МИРОВИЙ КОНГРЕС

Як відомо, відбулося у вересні с. р. у Фрайбурзі заїздання Виконавчого і Дорадчого Відділу Міжнародньої Жіночої Ліги мира і свободи, в якім — на число 15 дісях учасниць — взяли участь також дві представниці України. На пропозицію голяндської секції порішено скликати на день 10. грудня с. р. до Гаги світову міжнародню мирову жіночу конференцію під назвою „Новий Мир". Завданнем тієї конференції є ревізія мирових договорів на основі принципу справедливости і самовизначення народів. На порядку нарад стоять м. и. такі справи: Окупованні території, розоруженнє, відшкодування і відбудова і т. и.

Як виходить з надісланого нам бюлетеню Ліги та зі зробленої вже нею підготовки, Конгрес заповідається справді імпозантно і матиме всесвітнє значінне. До участи в Конгресі запрошені не лиш національні секції Ліги та її гості, але всі міжнародні жіночі організації (в першу чергу Міжнародний Союз Суфражеток з президенткою Чапман-Кат і Міжнародна Жіноча Рада з головою Лейді Абердін на чолі), жіночі товариства всіх народів, визначні жінки: посли до парляментів, члени Союза Народів, члени Міжнародної організації Праці, і т. и. Також иншій міжнародні і національні організації, які симпатизують з ідеєю справедливого мира, можуть взяти участь в Конгресі. Проектована є мирова агітація за ревізією мирових договорів при помочі преси, парляментів та прилюдних віч. Офіціяльних представників урядів порішено не запрошувати.

Скликання жіночої мирової конференції українське жіноцтво витає з правдивою і щирою радістю. На віденському Конгресі Ліги в липни м. р. у-українські делегатки перші внесли справу ревізії мирових договорів і домагалися горячо, щоби Ліга визнала цю справу за своє головне завданнє. Попередні Конгреси. Ліги: Конгрес в Газі в маю 1915 року і Конгрес в Ціріху в маю 1919 р. зафіксували своїми резолюціями принципи справедливого мира (які оперся повторив Вилсон в своїх 13 тезах); українські делегатки обстоювали дуже, що метою віденського конгресу повинно було бути перейти до конкретної праці в напрямку подрібної критики істнуючих мирових договорів. Одначе на жаль на віденському конгресі побідив був напрям „інтернаціональний", який не хотів видвигати ніяких „дразливих" питань, щоби не зражувати поодинокі національні секції Ліги.

Тепер — як бачимо Виконавчий Комітет Ліги приєднався до нашого переконання, що без свободи і справедливости не може бути миру. Промовчуванием „дразливих" питань не вирішиться справи замирення Европи. Виконавчий Комітет Ліги зазиває надсилати на Конгрес матеріяли і конкретні пропозиції в справі ревізії мирових договорів. Нема сумніву, що Жіночий Мировий Конгрес відіграє велику роль в остаточнім формуванню державних границь Европи та що він посередно може також мати вплив значіння у вирішенню долі нашого краю. Було би бажанним, щоби Українки так з рамени Української Секції Ліги, як і з краєвих жіночих організацій — взяли численну участь в Конгресі, і грімким голосом розказали міжнародньому жіноцтву, як виглядає мир і свобода в нашій нещасній батьківщині. Не без значіння є також факт, що президенткою Мирового Конгресу, буде член Союза Народів, чеш Маршалка, велика приятелька Українського народу, зокрема Галичини.

М. Р. Л.

УВАГА! НЮЙОРЧАНЕ! УВАГА!

Стараннем Українсько-Просвітнього Товариства ім. М. Драгоманова
У ВЛАСНІМ ПОМІЩЕННІ
під числом 338 East 6th Street,
NEW YORK, N. Y.
УРЯДЖУЄ ВІДЧИТ
на тему
ПРО ПОДІЇ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ
В ПЯТНИЦЮ, 22. ГРУДНЯ 1922
Початок точно о год. 8. вечер.

Громадяне! Сим запрошуємо Вас на цей відчит, на котрім буде докладний виклад наочним свідком про події на Великій Україні.

96 КОМІТЕТ.

S. S. PITTSBURGH, PA. І ОКОЛИЦЯ!
Заходом Українського Хору, мішаної і смичкової оркестри
— відбудеться —
ВОКАЛЬНИЙ І МУЗИКАЛЬНИЙ КОНЦЕРТ
як також дїточе представленне
СВЯТИЙ НИКОЛАЙ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24. ГРУДНЯ 1922
в гали шкільній, 7th Street,
Pittsburgh, Pa.
Початок о годині 7-мій вечер.
По представленню буде попис шкільної дітвори і роздаванне дарунків. Хтоб з Родимців бажав передати дарунок для рідні, прошу зголоситись на офіс парохіяльний. 96-7
Учитель С. Ягєлло.

ШИФКАРТИ,
паспорти, висилка грошей, справи нотаріальні, чесно і тано особисто або листовно полагоджує
John Haniak, нотар
1643 CARSON STR. S.S.
PITTSBURGH, PA.

ІФКАРТИ

до краю на поспішні кораблі на всі лінії Паспорти виробляємо листовно в кількох днях.

СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ ДО АМЕРИКИ І гарантуємо що гроші за шифкарту ніколи не пропадуть коли-ваша родина не могла приїхати з якоїсь причини.

НА СВЯТА ДОЛЯРИ ДО КРАЮ

вислано наший родині якубудь суму ! вашим родинам отримає ДОЛЯРАМИ або марками, як ви собі бажаєте. За ваші гроші ми вам гарантуємо. Також сколектуємо вам гроші з краю долярами. Пишіть по інформації. ВИРОБЛЯЄМО старокравні контракти, повномочія, записи, довідки скарати і всі иниї справи. Пишіть або приходьте по інформації до.

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.
520 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.
(Philadelphia Office: 322 N. 8th Street)
ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, пред.

ТЕЛЕГРАФІЧНО

ВИСИЛАЄМО ГРОШІ ДО КРАЮ СПЕЦІЯЛЬНО НА СВЯТА, КОТРІ ВИПЛАЧУЄМО

ДОЛЯРАМИ

в готівці на послідній почті замешкання.

СПРОВАДЖУЄМО З КРАЮ РОДИНИ І КРЕВНІ. ДЛЯ ТОЇ ЦЕЛИ ЗДАЖУЄМО ПОТРІБНІ ГРАМОТИ.

ПОВЕРТАЮЧИХ ДО КРАЮ ВІДСИЛАЄМО НАЙДЕШЕВШИМ ПАРОХОДАМИ. ЦІНИ ШИФКАРТ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ.

ПОЛАГОДЖУЄМО СПРАВИ НОТАРІЯЛЬНІ.

ГОЛОСІТЬСЯ ПО БЛИСЧІ ІНФОРМАЦІЇ ДО:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ЗНАНИЙ УКР. ХІРОПРАКТОР
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лічить рідкі задавнені недуги так
МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН
не уживаючи медецини.
Переконайтеся, увірите.
Ню Йорк офіс: 335 E. 14th St.
Понеділок, середа, пятниця від 10. рано до 7. вечер.
В неділі від 10. до 1.
Passaic, N. J. офіс: 52—2nd St.
Вівторок, четвер, субота від 12. до 8. вечер.

БАЛТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ
9 BROADWAY, NEW YORK, N.Y.
ДО ГАМБУРГА І ЛІБАВИ
ДАНІЦІГА І ЛІБАВИ
КАБІНИ ТРЕТЬОЇ КЛЯСИ
3 2, 4, 6 І 8 ЛІЖКАМИ.
Третьою клясою з Ню Йорку, Бостону або Філядельфії вправ до Гамбурга $103.50; до Данцігу $106.50; до Либави $107.00 і $5 доголовне. — З Бостону до Ню Йорку через Fall River Line; з Филядельфії залізницю.
ESTONIA ..... Dec. 27
LITUANIA ..... Jan. 17
Голосіться до місцевих агентів.

ПЕРЕД УЖИТТЄМ ПО УЖИТТЮ
КРАСА СЕ БОГАТСТВО
Памятайте Панни і Мужатки. Даром пораджу як усунути з лиця волосся, прищі, угри, веснянки, зморщки, як дістати густе волосся і округлі груди. Голосіться особисто. Бюро отворене від 10. рано до 7. вечером.
Порада і вказівки удільно цілком безплатно.
D. SPARROW,
Pir 11-тої улиці, Dept. (E. 37)
380 Avenue C, ... New York City

ШВЕДСЬКО
АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

Скора пасажирська обслуга з Ню Йорк до Гамбурга і Гданська. Кождий просить уже в Готенбурґе (Шведія) до Гданська. Ціла дорога водою—зміна корабля в дорозі.
S.S. DROTTNINGHOLM
13. січня, 10. лютого, 10. марта
S.S. STOCKHOLM
31. марта, 5. мая
Цїни 3. класи до Гамбурґа $103.50; Данцїга і Лїбави $106.50; Лїбави і Мемеля $107.
Подорож триває 12 днїв. Пасажири 3. класи їдять в каютах по 2 або 4 осіб. — Нелеґїтїмно шведського ляса.
В справі шифкарт і паспортів голосіться до місцевих агентів.
New York Office: 24 State St.
Chicago Office: 70 E. Jackson St.

ВИЙШЛА В ДРУКУ
„ВЕРХОВИНА"
сольова пісня в відповідником фортепяну.
Уложив і видав МИХ. ЗАЗУЛЯК.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовлення слати на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДОПИСИ

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Маніфестаційне віче в Пасейку.

В неділю, 17. грудня 1922 р., відбулося в нашій громаді торжественне віче в справі ляцьких знущань над українським народом у Галичині.

На інтенцію замучених ляцькими катами Українців відправлено о 3-тій годині сполудня торжественну вечірню. Хоч погода недописала і під ногами було дуже ховзко, то до церкви св. Николая при улици Вен Бюрен прийшла спора громада людий. По вечірни наш душпастир, о. Л. Левицький, виголосив до вірних патріотичну проповідь, яка зворушила до глибини всіх збираних, старших і дрібну дітвору. По проповіди о. парох і місцевий мішаний хор відспівали урочисті панахиду за всіх тих українських героїв, що погибли з рук розбішеної Ляшні.

Просто з церкви вирушили всі до власного шкільного будинку при улици Президента і там у великій салі відбули маніфестаційне віче. Отворив се віче відповідною промовою о. Левицький і попросив присутних, аби вибрали собі президію до переведення нарад. Усі присутні висловили одноудушне бажанє, щоби се віче перевів таки сам о. Левицький. Парох прийняв сей вибір з подякою і згідно з внесенєм Д. Лещишина, щоби до президії належали лише американські горожани, покликав на секретаря О. Стеткевича і А. Яцишака.

Опісля председатель покликав як референта Омеляна Рева, редактора „Свободи", і сей в свої 1½-годинний бесіді виснив усі українські справи, що нас тепер загально інтересують.

Потім председатель загрів присутних до загального обєднання і примірної згоди. На просьбу председателя панночки Шафран і Шишок перейшлися по салі з капелюшами в руках, а двох наших громадян, Приходан і Гулька, занисували значнійші грошеві жертви.

Жертвували: Катерина Мулик, М. Швець, о. Л. Левицький, Магдалина Максимик по $5.00; М. Поповия, П. Давидовия, Пелагія Висовата, П. Закутинський, В. Засюк і І. Долинський по $2.00; Т. Коваль, Вас. Білоруський, Н. Н., Н. Н., Н. Н., Юстина Гулька, Осипа Білоруська, Яцишак, С. Дзюрбей, Марія Токарчук, Катерина Кічува, Анна Куриляк; І. Романюк, Т. Єдиняк, І. Шафран, І. Громик, В. Джурак, А. Яцинич, Д. Смерклю, Д. Лещишин, О. Солончий, В. Пухир, Г. Сагайдак, М. Клим, А. Семко, І. Куцах, І. Прокидальний, В. Мельничук, С. Матк, Г. Процовин, Н. Нагнибіда, О. Комар, Н. Кінайлюк, Анна Кінайлюк, Анна Мацишак, Анна Волошан, Н. Коваль, П. Замчак, А. Галатин, І. Соломяк, О. Боднарчук, Марія Капустинська і О. Стеткевич по $1.00; Шафран і Марія Єдиняк по 50 цнт.; дрібними датками $18.47 — разом $94.47.

По укінченню збірки д. Рева вишитав отсі резолюції:

Всенародне українське віче, зібране дня 17. грудня 1922 р. в українській гали під ч. 213 Президент стр. в Пасейку, Н. Дж.:

1) висказується проти всякої окупації українських земель якоюбы не було чужої влади без згоди більшости населення краю;

2) підносить як акт нечуваної межинародної несправедливости факт, що державы толерують окупацію українських країв Полянами, Москалями й Румунами;

3) стверджує з обурењем фактъ, що ці окупанти українських земель уживають своєї власти, опертої на збройній силі, на те, аби силою викорінювати український народ з прадідної землі;

4) стверджує спеціяльно, що польський уряд надужинає заняте Галичини, яке мало бути виключно військове, на те, аби завести там польську цивільну управу, перемінити край проти волї української більшости в край з польською провінцію та політичними репресіями, переслідуваннями, арештами та потерпіваннями, карами й военними судами винищити корінє українське населенє та перемінити край в колонію для польських дідичів, мазурів та ветеранів;

5) підносить зі спеціяльним натиском заходи польського окупачного уряду, змірені до представлєнія перед світом Галичини польським краєм, а самоперше стягане податків на цілі польської держави, зарядженє конскрипції (перепис) населенія, поділу адміністраційного краю, а в кінцю — обіцяний, але не останній примір, — переведенє виборів до польського сойму у Варшаві, — в супереч вірованої умови польської держави з державами антанти;

6) стверджує, що уряди аліянтських держав є співвинні та співвідпівальні за всі шкоди, заподіяні Польщею українському народови, бо вони досі не виконали своїх прав суверенности супроти Галичини, хоча ті права виразно в сан-жерменськім договорі застережли;

7) звертає увагу урядів та всего світа, що зволікание полагодженя польської і найвищої окупачної кризи доводить до кровавих конфліктів, а одної сторони до самооборонної акції глобленого українського населенія, протиті наїзника, а з другої сторони до кровавих репресій польського уряду на все українське населенє, та варварський напад націоналістичних польських банд на українські культурні інституції, та що дальше зволіканє з вирішенєм справи мусить довести до новожаних межидержавних конфліктів та вибуху нової війни;

8) з одушевленєм витає самооборонну акцію українського народа Галичини проти польських наїзників — як достойну зрілого народа відповідь на нелюдські знущанія ляцьких окупантів, на торгованє краєм радянськими урядами та проволіканє невирішуванія справи аліянтами, та складає поклін перед тими героями, що в тяжкостях польської окупації вели життє зрук ляцьких катів;

9) заявляє, що буде всіми силами підтверджувати всяку акцію, подітичну й самооборонну, яка змірює до того, щоби на всій території українського народа, від західних границь Лемківщини по східні межі Кубанщини повстала обєднана, свобідна, незавісимая укр. держава;

10) заявляє своє підперте стремлінням Галицького Уряду до здійсненія ідеалу зєднання всіх українських земель в одну соборну державу та вважає, що кождения Галицького Уряду про галицьку державу вільних людий в ладу з міжнародних відносинах йде по лінії державної ідеольогії українського народа і прилучується до признань для сього уряду, висказаних ухвалами політичних партій в краю, міжпартійною радою та Укр. Нац. Радою;

11) взиває всіх українських імігрантів в Америці підперти „Обєднанне Українських Організацій в Америці" в його роботі коло злучения всіх імігрантів для боротьби за визволенє українського народа та єдиному краю; признавати його своєю начальною „народною організацією та вести всяку акцію політичну й матеріяльну для сього краю через „Обєднанне".

Припоручує урядови віча вислати до конгресмена і сенатора округа, до секретаря стейту і президента Злуч. Держав протест проти польських звірств в Галичині.

Ci резолюції приєтні вислухали стоячи, а вынтак приняли через аклямацію. Проти них не піднеслась ані одна рука.

Забираючи слово еще, д. Рев вказував про український конгрес у Філядельфії та про створенє тим конгресом „Обєднанне", на котрі ляцькі газети в Америці накинулись із скаженою лайкою.

На тім кінці промовив ще д. Качор, котрий загрівав присутних до єдности, згоди і піднесенія старому краєви.

Председатель подякував присутним за датки і за достойне захованє на вічу та закінчив віче окликом: „Ще не вмерла Україна"!

По торжественним відспіванію національних гимнів: „Ще не вмерла Україна", „Не пора", і „Ми Гайдамаки", вічевики розійшлися в урочистим настрою домів.

Адам Яцишак та
Осип Стеткетич,
секретарі віча.

ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА.

В неділю, дня 25. падолиста с. р. відбулося тут торжественне посвяченіе крапорів Бр. св. Василія, від 339 У. Н. Союза. Посвяченіе відбулося в катедральній церкві на Франклін Стр. Около 12. годинн в полудне почались збиратися представителі філядельфійських Громад, Братств і Товариств, котрі поспішили взяти участь в сім торжестві. Коло години 1. пополудни д. Василь Слободян представляв Українця Гриця вже тримали розвинений прапор, окруженій рідними Братствами і Товариствами і почалось посвяченіе. Після відправи місцевий парох о. М. Кінаш виголосив промову, в котрій завзивав членів до братерської любови, закликав, щоби єсто прапора боронити і не покинути, не дати його збезчестити, не дати його відобрати ворожий рукі.

По посвяченю всі участники удались до Народного Дому на Сант, де їх привитав председатель братства Іван Сорока. На його просьбу п. Теодор Грицей яко основатель і перший председатель сего Братства виголосив довгу промову, в котрій розповів, як основано Братство і які були його початки. По сім слідували привіти инших Товариств і Братств, котрі бажали висказати братерську любов та заложили добровільну жертву на прапор.

Жертви зложили осоі: п. Василь Слободян $30.00; пані Юлія Грицей $10.00; п. Іван Сорока с. Макс. $22.00; Тов. Богдана Хмельницького і Бр. св. Николая по $15.00; Бр. св. Георгія і Тов. Укр. Амер. Горожан по $10.00; Михайло Вишиванюк $7.00; Бр. св. Володимира з Найстаун, Тов. Т. Шевченка, Громада Сант, Громада Фермаунт Евє., Михайло Костів, Кирило Данькив, Василь Скольський, Іван Сорока с. Мих., Лука Бурячко, Никола Смоляк, Іван Легмон, Мартин Ревацький, Николай Самбір і Кирило Качор по $5.00; Іван Жмутин, Теодор Фуртак і Михайло Бішко по $3.00; Юрко Рачинець, Іван Шекмар, Василь Голик, Іван Хмелик, Василь Шмідин, Теодор Палько, Марко Куничка-Василь Будай по $2.00; Григорій Лисюк, Юрко Лисюк, Юрко Гошинець, Іван Тошинець, Стефан Дьорка, Михайло Барна, Олекса Дьордко, Мих. Дьорко, Антін Ковальський, Мих. Бінтін, Юрко Пищальник, Ярокин Кушнір, Лука Толайло, Василь Дьорко, Теодор Вонтишин, Мих. Хоритон, Теодор Грицей, П. Чопик, Іван Боросевич, Стефан Зодоровний, Теодор Чуканик, Михайло Будий, Олекса Бурничка, Симко Голик, Іван Бішко, Ясьо Лозинський, Матій Шишко, Хромлак, Гаврило Скольський, Петро Цупер і Іван Муха по $1.00; меньшими жертвами зложено $11.10. — Розом: $256.10.

При кінці п. Стефан Штогрин завізвав до збірки на Фонд Федака і на сю ціль зібрано жертв $40.00.

УРЯД:

Іван Сорока; предс.; **Іван Сорока с. Макс.**, кас.; **Василь Скольський**, секр.

КОМІТЕТ БРАТСТВА:

Теодор Грицей, Іван Жмутин, Григорій Лисюк.

ХУСТКИ!

Маємо на складі великий вибір хусток, літних і зимових, ціна після numerу.

№ 100 Плюшова хустка з френзлями і вишиваною цвітною в кількох кольорах, розмір 36x36 цалів, ціна $9.00

№ 101 Шовкова літня хустина, без френзлів, розмір 32x32 цалів, в цвітах, ціна $2.50

№ 102 Така сама як № 101, але з френзлями, ціна $3.50

№ 103 Зимова хустина, вовняна, чорна або біла, розмір 46x46 цалів, ціна $3.50

№ 104 Зимова хустка до запинання, розмір 2x2 ярди, чорна, ціна $5.50

№ 105 Шалі гарної літні, 20 цалів широкі а 2 ярди довгі, білі, чорні, сині або ружеві, дуже гарна робота, ціна $3.50

№ 106 Шалі зимові, чорні або білі, розмір 21x60 цалів, в добрім гатунку, ціна $3.00

Замовлення враз з грішми посилайте на адресу:

Practical Sales Co.,
EUROPEAN BAZAR,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

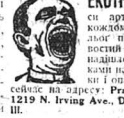

EKSTRA! 4 фотографії чудової краси артистов вишлемо кождому а також каталог подивляючих новостий і вишуканів хто надішле нам 10 ц. марками на кошта пересилки і опаковане. Пишіть сейчас на адресу: **Practical Sales Co., 1219 N. Irving Ave., Desk 17, Chicago, Ill.**

ПАНОВЕ СЕКРЕТАЇ БРАТСТВ! ТОВАРИСТВ РІ І УРЯДНИКИ

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧІ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.

КОЛИ ВАШЕ БРАТСТВО ЧИ ТОВАРИСТВО ПОТРЕБУЄ НАРОДНОГО АБО АМЕРИКАНСЬКОГО ПРАПОРА, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ДЕРЕЙ, ВІДЗНАК, ШАПОК АБО ИНШИХ РІЧИЙ, ТО ЗВЕРНІТЬСЯ ДО НАС З ЗАМОВЛЕННЄМ.

МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЄТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШИЙ ЦІНІ НІЖ ДЕИНДЕ.

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:
АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРАПОР

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР ЗГЕРБОМ НА ОБІ СТОРОНИ

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 Silk
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кождо Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, на паради, пікніки і прогульки, виступити з своїми прапорами, відзнаками і хоругвами та в шапках. — Просимо щиро всіх Українців удаватись до нас з повним довірєм, бо ми рушаємо за тривалість і красу замовлюваних у нас річий. Ми удїлимо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш каталог з обрізками і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ СВЯТОГО ОТЦА МИХАЇЛА

ЯК ВІ ХОРІ НА ЯКУСЬ ХРОНІЧНУ АБО ДРУГУ ХОРОБУ І ХОЧЕТЕ МАТИ СКОРУ І ПЕВНУ ПОМІЧ — РАДИМО ЗАРАЗ ЗВЕРНУТИСЬ ДО НАШОЇ МЕДИЧНОЇ ЛЯБОРАТОРІЇ. ПИШІТЬ І ПРИШЛЯТЬ ГРОШІ МОНІ-ОРДЕРОМ. А МИ СЕЙЧАС ВИШЛЕМО ВАМ ГАРАНТОВАНІ ЛІКИ, КОТРІ ВАМ ЗАРАЗ ПОМОЖУТЬ.

Молодість Бальзам	$5.00
Бальзам на подвиганіе в середині	3.00
Бальзам на безсонність	2.00
Кропаї на корчі в жолудку	2.00
Пігулки на конвульсії	5.00
Кропаї до очий від запалення	2.00
Лік на Солітер	5.00
Порошок до усуванія волосся з лиця і тіла	1.00
Вейдеорізг до порусту довгого волося	2.00
Вусорізг до порусту довгих вусів	1.00
Пігулки від ревматизму і простуди	3.00
Масть до натирання від ревматизму	2.00
Жолудковий бальзам від кітарр жолудка	2.00
Пігулки до очищення жолудка	1.00
Фарба на сиве волосе (на всі кольори)	3.00
Масть на прищі, корости і лишаї	2.00
Геркулес, до скріплення сил і апетиту	2.00
Лік від гемороїдів	2.00
Масть до кацру в носі	1.00
Кропаї до болю зубів	1.00
Крім і мило до гарного лиця	1.25
Успокоюючий бальзам на перси	2.00
Лік від простуди і інфлюенци	3.00
Лік від очищенія дрогтої крови	3.00
Пігулки від болю голови	2.00
Порошок на пітниючі ноги	1.00
Лік проти болю в горлі	2.00

Крім всіх тих ліків, що тут подаємо, маємо всякі другі ліки проти всіх хронічних і задавлених хороб. Зі всі ліки даємо повну нашу гаранцію. Пишіть по катальог.

Як ви хорі на яку небудь слабість, пишіть нам сейчас, а ми вам поможемо. Листи і моней ордери на гроші належить адресувати до:

ST. MICHAEL MEDICINE COMPANY,
DEPT. SW., CARLSTADT, N. J.

КОНСЕРВАЦІЯ ЛЮДСЬКОГО ТІЛА В ГАЗІ

В місцевині Де, в південній Франції, віяся перед 32-ма роками сенсаційний, хотяй безуспішний процес. Робітник у міській газівні, називцем Лев Карту, згинув без сліду. З огляду на те, що пропащий мав кількох ворогів, а кілька день перед таємничим випадком мав з одним із них навіть бійку, з якої вийшов побідно, тож арештували його суперотивника й піддали довгим розслідам. Конець-кінцем випустили його, з приводу недостачі доказів, бо не можно було знайти слідів гаданого вбийства. З бігом літ забулося про справу, яка свого часу була сезацією в малому містечку. Що дно недавно, як доносять французькі часописи, біля реставрування газівні знайдено було в газовому резервуарі труна, в якім лежав загиблого безслідно Карту. Дивна річ, що так тіло небіжчика, як і його вбрання, були заховані в тім самім стані, що перед 32-ма роками. На тілі не знайшли ніякої рани, слідів насильства, або бійки. Очевидячки робітник, що чистив рури, впав у збірник і засадженний газом умер. У його кишені знайшли навіть записник, а хотяй записки були роблені олівцем, остались вони зовсім виразні й чисті. З цього виснов, що все тіло переховується в газі дуже, ніж за помічю яких небудь консервацийних середників, уживаних досі, починаючи від самого бальзамування, знаного вже кілька тисяч років цьому в Єгипті і Індії.

ПОЧИТАТЕЛЬ ДЕРЕВ.

Сенегальці, мешканці Цейльону (в Азії) не знають лікарств білого чоловіка. Вони вірять в духи дерев, котрі суть здавільні за їх здоровле. Коли отже котрий захорє, убирають пень дерева квітами, розкладають огонь, до якого кидають ясьмінь і роблять офіру з вина. Ми в Америці не вчитуємося дерев в той спосіб. Поважаємо їх також, однак в той спосіб, що уживаємо кору кори і листє, з котрих приготовляємо лікарства. Складники отаких Тринера Гіркого Вина походять лишень з царства рослинного. Лікарство таке незрівнане на ваш апетиту, заохочування, внутрішна сила для здоровля, загальне ослабленя та инші подібні жолудкові недомагання, не має в собі жадних хемікалів. Є се знаменитий середник, недокінчений для доброго гумору, при надходячих святах. Кождий аптикар або доставця лікарств має на складі звичні середники Тринера. Чи маєте Тринера Сінний Календар на рік 1923, артистично виконаний? Як що ні, пришліть 5 цнт. на пересилку до: Joseph Triner Company, Chicago, Ill. Веселих Свят!

CUNARD
НА УКРАЇНУ ЗА 12 ДНІВ.
Найшвидша водна дорога.
Вигід під особистого орудою в безпосередними пересідками в Саутгемптон, Данцігу, Гулині, Мемелю і Либаві на одній з нїх 5-ти більших і найшвидших пароходів, які відходять з Ню Йорку кождого вівторка.
Каюти для всіх третьокласних пасажирів.
МАВРИТАНІЯ, АКВІТАНІЯ, БЕРЕНГАРІЯ
Пересилає гроші до Совєтської Росії і на Україну під повною гарантією.
Також платні напереди тікети з Совєтської Росії.
Жадайте книжочки.
За шифкартами й інформаціями звертайтеся до наших агентів.

ЯЗИК І НЕЩАСНІ СЛУЧАЇ.

Неумінне читати і неможливість розуміня по англійськи часто перепадають виграти своїм життєм. У своїй поспілі видали директор методичного промислового бюра в Злученних Державах Г. Мансінг, говорить, що численних случаях між українськими підприємцями можна більше, як між иншими нациями. Дїє ся се тому, що українські імігранти не умїють читати по англійськи виявлених осторог, не розуміють тих попереджень компаній, формата і тому є жертвою більшого числа небезпек.

Наша школа дає кождому можність вчитися англійської мови у себе дома в проміжках часу вільних і з тої сповіб забезпечитися проти щасливих случаїв. Пришлю лекцію і подробиці висилаю по одержанню 10 центів грішми або марками, можуть також канадійськими. Адресувати:

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL.
Dept. 46. 525 W. 47th St., New York.
72,7,25

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ ГОСПОДИНІ. котра годна би занятися домом, в віці від 30 до 40. Я сам є Українець, лит 27. Можу бути з одною дитиною. Прошу голоситися до А. Zalisky, 194 Monroe St., New York City. 96-9

НА ПРОДАЖ грошерія і делікатесен сторе в українсько-польській дільниці. Добрий заробітний бізнес. Розстрочку разом із 3-ма ремами за $300 в місяць. По інформації голоситися до Січового Базару, 34 E. 7th Street, New York, N. Y. 91.8.23

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЧОЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ.
КАРОЛИНА СТЕЦЬ
(сестра п. Емілії Угорчак)
має великий склад найкращих у українських стробі і убрань, рівних костюмів до аматорських представлень, кринолїтів і народних костюмів, як також всі прибори до характеризования, а именно: перуки, вуса, бороди, вуси, шминки і т. п. При замовленнях просимо прислати точний спис осіб і потрібних річий. Замовленя на костюми до представлень, треба прислати що найменше три тижня перед представленєм на слідуючу адресу:
KAROLINA STETZ,
216 WASHINGTON STREET,
JERSEY CITY, N. J.
Telephone: Montgomery 2213

ПЕРША УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ В ЙОНКЕРС, Н. Й.
Українці! Коли хочете купити шіфкарту, дім, льоти, фірми або інші рільності, йдіть до
CONSTANTINE CHOLY,
Room 221, Proctors Bldg., Tel. 7213
YONKERS, N. Y.
Офіс отворений, до годин 8. вечером. Вівторок і пятницю до год. 5. вечером

НЕПІДОЗРІЛІ ГЛИСТИ ЗБИВАЮТЬ ТИСЯЧІ КОЖДОГО РОКУ.

Богато терпячих мущин, жінок і дітий лічаться безсудно на якісь хороби, коли їх правдиво хороба є глисти. Правдивість сего суть: 1. Нездоровий апетит, не з'єдять себе кождих паразитів. Вони лишяки суть ще більшими, ніж рани очного відчуття голоду, обезвладнює кождого, паденя в голові, ніс, в роті, в горлі, одишка, біль в голові, висипанє, отверзтє уміванія з породним жолудком і спиванє попід очи. Нема тут цілої людини не усунеться тих хробів. Чим скорше ви зрозумієте се, тим скорше будете здорові. Підлаймо повний курінь замовіть собі Laxtan за $10.48, або пів-долівку за $5.00 і подивіться їх сей час. THE LAXAL MED. CO., 8 Laxal Bldg., Box 963, Pittsburgh, Pa.

ШКОЛА „АКУШЕРІЇ.
Учіть ся АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті від нашого дирекціо: старанна, цїлковита і скора наука; рекомендація кождого часу. По укінченю видано дипльом. АДРЕСУВАТИ: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Телефон: Stuyvesant 853.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛЬСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години принятя: від 9. рано до 8. вечер, в неділі до 4. пополудня.
111 E. 7th St., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
межи 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1884 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, висипанє перців, ревматизм, острі нервові і хронічні недуги. Порядя даром.
Dr. ZINS
110 E. 16 St., NEW YORK
Межи 4th Ave. і Irving Place.
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИЛОСИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЬ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ІНШІ ЗАБАВИ.
129 E. 7th St., New York City
Telephone: Orchard 2568.